

HUNKEREN NAAR EEN PARADIJSELIJKE TOESTAND

Tekst **Paul Geerts**

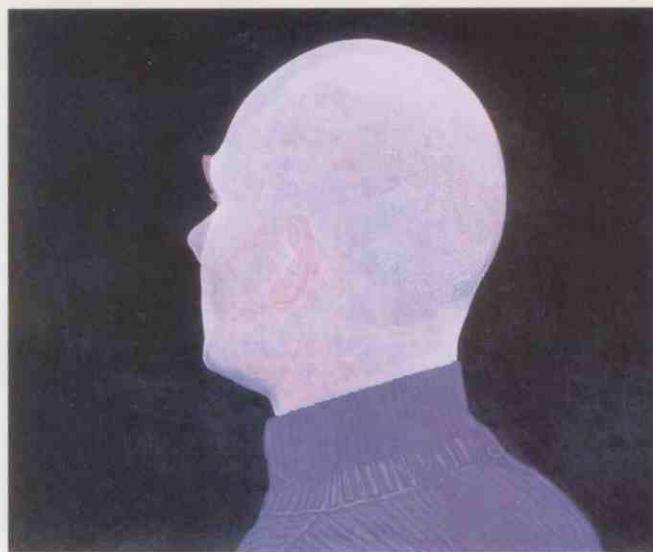
Een eenzame man in zondags pak staart door de open deur binnen in een serre. Wat doet die man daar, en in die kleren? Wat bekijkt hij? Wat groeit er in de serre? En waar staat die serre? Welke reflecties zijn er te zien in het glas van de serre? Wat doet dat ene plantje (een afgeknapte zonnebloem?) daar in een voor de rest schijnbaar desolate omgeving? Maar toch ook weer niet, want in de verte zien we groene heuvels, bomengroepen, geelgekleurde velden...

'Lampetten revisited' heet dit schilderij. Het is het centrale doek op een tentoonstelling van Hans Vandekerckhove in het S.M.A.K. in Gent. Lampetten is een landelijk gebied tussen Ingelmunster en Meulebeke dat nog tot ver in de jaren '70 erg landelijk was, waarschijnlijk de laatste plek in Ingelmunster waar er nog kikkervisjes en meikevers te vinden waren. Daar lag de tuin van Vandekerckhoves oom waar hij als kind veel tijd doorbracht tussen de serres, de fruitbomen en de groentenvelden. Hij heeft er naar eigen zeggen een 'zeer Proustiaanse band' mee en het is een belangrijke inspiratiebron voor een aantal thema's in zijn werk.

Toen 'Tuinen van Eden' in 1999 naar aanleiding van een tentoonstelling met de intrigerende titel 'De Hof van Heden' een reportage wijdde aan het werk van Vandekerckhove, zei hij daarover: "Als kind ging ik veel op vakantie bij mijn oom. Om te gaan helpen of te gaan spelen, want hij had zelf geen kinderen. Hij kweekte sla en peterselie in het voorjaar, druiven in de zomer, en chrysanten in het najaar. Toen hij twee jaar geleden plots overleed, kwamen al die herinneringen terug boven, de geuren van de bloemen en van de grond en de serres... Die inspiratie ben ik beginnen verwerken in mijn schilderijen." Niet letterlijk, maar als een soort motief, op een eerder symbolische of romantisch manier. Niet de romantiek van de intense gevoelens en de grote gebaren, maar de romantiek van de introspectie en de beschouwing. Hij schildert geen idyllische tuinaferelen of expressionistische lofzangen op de natuur. Zijn schilderijen zijn een soort existentiële reflectie over de plaats van de mens in de natuur, over de mens als 'natuur-in-de-natuur', waarbij de alledaagse werkelijkheid wordt getransformeerd tot een verstilde wereld van roerloze schoonheid, met een solitaire figuur die er tegelijk wel en niet thuishoort. Ze staren voor zich uit, aan zichzelf overgeleverd, bevroren in verlangen en melancholie, hunkerend naar het paradijs. Achter de bedrieglijke eenvoud van de taferelen schuilt het ongrijpbare, het mysterieuze en het wonderlijke. "De tuin is een vruchtbare voedingsbodem voor dromen, een uitwijkplaats om bespiegelingen te houden, een geheime plek, symbool van schoonheid en zuiverheid. Het is een 'espace sacré'. Ik wil een tuinwereld scheppen waarin niets beweegt, noch ooit bewogen heeft, noch ooit zal bewegen. In zo'n tuinverving wordt de gesloten doos van het ik opengebroken. Wortels, stengels, planten groeien naar binnen en laten de concrete wereld verdwijnen die uitdaagt om te handelen, zich te handhaven, zich te engageren. Er ontstaat een beter

hans my head is
vandekerckhove my only home

LUDION

bewustzijn in de willoze aanschouwing van de tuin. Al schilderend wordt een beweging gemaakt van een toestand van mateloze onrust naar die van mateloze rust, van kwellend vergankelijkheidsbesef naar de ervaring van een eeuwig heden, van spreken naar zwijgen. De tuin slaat de tijd de tanden uit. Het leven dijt er in de breedte uit tot een bewegingloos nu. Aldus raak ik begraven in een herinnerde wereld. En deze onbeweeglijkheid is een soort rondtasten, ja, een stokstijf rondtasten, zoekend naar de eerste tuin." ♣

INFO

Van 1 juni tot 15 juli loopt in het S.M.A.K. in Gent een overzichtstentoonstelling van Hans Vandekerckhove. Van 15 september tot 21 oktober verhuist ze naar de Fundación Carlos de Amberes in Madrid.

Naar aanleiding van deze tentoonstellingen verschijnt het boek Hans Vandekerckhove – My head Is my Only Home met een overzicht van zijn werk van 1998 tot 2006, met teksten van Dieter Roelstraete en Friedl Lesage (Uitg. Ludion, Gent, ISBN 978-90-5544-666-7).